

Düzensiz Göçün Seçici ve Hiyerarşik Güvenlikleştirilmesi: Avrupa Birliği ve İngiltere Örneklerinin Analizi (2010-2024)

Mehmet Emir*

Özet

Çalışmanın araştırma sorunsalı Avrupa Birliği ve İngiltere’de düzensiz göçün seçici ve hiyerarşik bir şekilde nasıl güvenlikleştirildiği hakkındadır. Makale Kopenhag Okulunun güvenlikleştirme yaklaşımı çerçevesinde düzensiz göçün güvenlikleştirilmesini ve ardından bu eylemin dönüşümünü analiz etmektedir. Düzensiz göç her iki aktör tarafından da varoluşsal bir tehdit öznesi olarak tanımlanmış ancak sonrasında izlenen politikalar seçici dayanışma olgusu ve ırksal hiyerarşiye evrilmiştir. Makale, Avrupa Birliği ve İngiltere’nin uluslararası hukuka rağmen çıkarları çerçevesinde düzensiz göçü seçici ve hiyerarşik olarak güvenlikleştirdikleri ve devam eden süreçte buna yönelik politikalarını kararlılıkla uyguladıkları sonucuna varmıştır.

Anahtar Kelimeler

Avrupa Birliği, İngiltere, Güvenlikleştirme, Düzensiz Göç, Hiyerarşi.

* Dr., Bağımsız araştırmacı, mehmetemir019@gmail.com
ORCID: 0000-0003-3143-1439
Makale geliş tarihi: 27.07.2024
Makale kabul tarihi: 12.11.2024

Selective and Hierarchical Securitization of Irregular Migration: Analysis of the Examples of the European Union and the United Kingdom (2010-2024)

Abstract

The research question of the study is about how irregular migration is selectively and hierarchically securitized in the European Union and the United Kingdom. The article analyzes the securitization of irregular migration within the framework of the Copenhagen School's securitization approach and the subsequent transformation of this action. Irregular migration was defined as an existential threat by both actors, but the policies pursued subsequently evolved into a selective solidarity phenomenon and racial hierarchy. The article concludes that the European Union and the United Kingdom have selectively and hierarchically securitized irregular migration within the framework of their interests, despite international law, and have resolutely implemented their policies in this regard in the ongoing process.

Keywords

European Union, England, Securitization, Irregular Migration, Hierarchy.

Giriş

Avrupa kıtasının değerleri ve ekonomik refahı özellikle üçüncü dünya ülkelerinde yaşayanlar için cazibedici. Demokrasinin gelişmediği, düzenin ve istikrarın sorunlu olduğu yerlerde gerilim ve çatışma sonucu göç etmek zorunda kalanlar için Avrupa kıtasına varmak ve burada yaşamak önemli bir motivasyon kaynağıdır. Arap Baharı olaylarından sonra ülkelerini terk edenler için göç hareketliliği bağlamında Avrupa kıtası özellikle tercih nedeni olmuştur. İngiltere de bu göç akını için önemli bir hedef ülkedir. Bununla beraber Avrupa kıtası ile özdeşleşmiş bir kavram olan Avrupa Birliği ise kurumsal açıdan düzensiz göçmenler için en geniş ve en elverişli şartlara sahip güzergahtır. Birlik içinde dahi henüz yeterince kabul görmeyen göç eylemi diğer devletlerden gelenlere yönelik ise daha olumsuz bir şekilde değerlendirilmektedir. Özellikle düzensiz göç ve göçmenliğe yönelik karşıt bir politika izlenmektedir. Ancak günümüz dünyasında göç eylemleri kaçınılmaz bir olgudur.

Göç kavramı, uluslararası örgütler, göçü veren ülke, göçü alan ülke ve geçiş ülkesine göre değişmektedir. Avrupa devletleri göçe ilişkin kavramları kendi çıkarları çerçevesinde kullanmaktadır. Yasa dışı göç kavramı kaynağında engellenmek istenen ve Avrupa'nın sınırlarına varamamış kişileri

tanımlamaktadır. Bu tanımlama, göçün nedeni ne olursa olsun tek yönlü bir bakış açısına sahiptir. Tanımlanan bu şekilde göç etmek isteyen kişilere düzensiz göçmen denilmektedir. Sığınma başvurucuları, sınırlara varduktan sonra sığınma işlemlerinin başlatılmasını isteyen kişilerdir. Başvurunun onaylanması, sığınma işlemlerine başlandığını göstermektedir. Sığınma işlemleri incelemesini yürüten devlet, başvurucunun beyan ettiği bilgi ve belgelerin kapsamlı bir şekilde araştırılmasıyla nihai kararı vermektedir. İncelemenin ana odak noktası, başvurucunun ülkeye gerçekten önemli bir tehlike karşısında mı yoksa ekonomik beklentilerle mi geldiğidir. İnanıç ve güçlü delillerle ispatlanmadığı sürece Avrupa devletleri tarafından sığınma başvurularına şüpheyle yaklaşmaktadır.

Göç politikası ulusal bakış açısıyla şekillendiği için doğal olarak dışlayıcı bir niteliktedir. Avrupa devletlerince üçüncü ülkelerden gelen veya gelecek olan insanların kabul edilmemesi makul bir politik tavır olarak değerlendirilmektedir. Düzensiz göçmenler yasa dışı yollarla geldikleri için toplum tarafından çoğunlukla olumsuz bir karşılık görmektedirler. Toplumsal, ekonomik ve güvenlik boyutuyla birer risk öznesi olarak görüldüğü için düzensiz göç konusu güvenlikleştirilmektedir. Bu bağlamda diğer ülkelerden gelen kişilerden; vize alarak belirli bir süre için gelmesi ve en önemlisi yasal olarak ülkeye girmesi beklenmektedir. Bütün süreç boyunca kontrolün sağlanması bu beklentinin ana nedenidir.

Bu çalışma, Avrupa Birliği ve İngiltere'nin incelenen zaman sürecinde kaçınılmaz bir olgu olan düzensiz göçe karşı stratejilerinin değişerek seçici ve hiyerarşik bir hale gelmesini odağına almaktadır. Bu bağlamda düzensiz göçün güvenlikleştirilmesi, Avrupa'da düzensiz göçün güvenlikleştirilmesine yönelik güncel yasal düzenlemeler ve kurumlar, Arap Baharı olayları ve Avrupa kıtasında düzensiz göçe dair güvenlikleştirme yaklaşımları, Avrupa Birliği ve İngiltere'nin düzensiz göçü seçici ve hiyerarşik güvenlikleştirmesinin analizi ve Avrupa'da düzensiz göçün güvenlikleştirilmesine yönelik uygulamaları kapsamlı olarak değerlendirilecektir. Çalışma, Avrupa Birliği ve İngiltere'nin düzensiz göçe yönelik güvenlikleştirme stratejisiyle beraber seçici ve hiyerarşik uygulamalarını analiz ederek güvenlik siyaseti literatürüne ve göç araştırmalarına özgün bir katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

1. Kopenhag Okulu Çerçevesinde Düzensiz Göçün Güvenleştirilmesi

Güvenlik, insanlık var olduğundan beri en başat gereksinimlerden birisi olmuştur. Kişisel düzeyden başlayarak güvenlik her düzeyde hayati önem taşır. Devletlerin varoluşları güvenlikleri sayesinde sağlanmaktadır. Bir tehdidin olmaması veya var olan tehdit riskinin ortadan kaldırılması güvenliğin temelini

oluşturur (Haftendorn, 1991: 5; McSweeney, 1998: 13-22). Sağlık, adalet ve askeri alanlar dahil olmak üzere güvenlik çok yönlü ve kapsamlı bir kavramdır. Günümüzde güvenlik, devletler tarafından kendi topraklarında asayiş ve istikrar için güç kullanma tekeliyle düzenin sağlandığı, ancak ülke dışında savaş dahil her türlü sert gücün kullanılmasıyla var oluşun sürdürülmesidir (Heywood, 2018: 114). Güvenliğin sağlanmasına yönelik tehditler ve bunlara karşı alınacak önlemler kapsamlı ve çok yönlü bir şekilde değerlendirilmektedir. Devlet görevlileri tarafından alınan kararlar, devletlerin neleri tehdit olarak gördükleri ve bunlara karşı izlenecek politikaların neler olduğunu göstermektedir. Diğer aktörlerin potansiyeli ve hedefleri, devletler arasındaki ilişkileri belirler (Viotti ve Kauppi, 2014: 190-191).

1990'ların başına kadar uluslararası ilişkilerde güvenlik, genellikle askeri güvenlik ile ilişkilendirilmiştir. Askeri güvenliğin önemi günümüzde yadsınamasa da, bunun yanı sıra toplumsal, çevresel, ekonomik ve politik sorunlarda güvenliğin odak noktası haline gelmiştir. 1983 yılında Barry Buzan'ın *People, State and Fear* adlı kitabında ve Richard Ullman'ın *Redefining Security* adlı makalesinde güvenliğe yönelik yeni yaklaşımlar ilk kez tartışılmıştır (Buzan, 1983; Ullman, 1983). Akademik olarak Kopenhag Okulu, 1985 yılında Barış ve Çatışma Araştırmaları Merkezi tarafından başlatılan Avrupa Güvenliğinin Askeri Olmayan Boyutları projesiyle kurulmuştur. İki yıl sonra Kopenhag Okulu, uluslararası ilişkiler konularını farklı bir şekilde değerlendirmeye başlamıştır. Araştırmanın odağında olan konular, Kopenhag Okulu tarafından bölümlere ayrılmıştır. Yapılan analizler tehdidin hangi seviyede olduğu ve bu seviyede nasıl bir yol izleneceğine dair icra edilmiştir. Okulun zamanla araştırma kapsamı kadın hakları, ekonomik istikrarsızlıklar, salgın hastalıklar ve çevresel sorunlar gibi konuları da ele almıştır (Emmers, 2017: 142).

Devletler açısından önemli bir güvenlik konusu olarak düzensiz göç de güvenlikleştirme odağına yerleştirilmektedir (Bigo, 2002: 63-92; Gerard ve Pickering, 2014: 338; Huysmans, 1995). Özellikle ekonomik, toplumsal ve kültürel tehdit bakış açısıyla bu konu ele alınmaktadır (Huysmans, 2006: 78). Düzensiz göç toplumların kimlik ve değerlerine yönelik bir tehdit olarak algılanmaktadır. Bu nedenle konuya toplumsal barış ve istikrar bağlamında önlenmesi gereken bir sorun olarak yaklaşılmaktadır. Güvenlikleştirme söylemine dair politik karar vericiler ve güvenlik mekanizmalarının söylemleri kamuoyu bazında dikkatle izlenmektedir. Düzensiz göç ve göçmenlerle mücadele edilmesi için halkta karşılık bulan söylemlerin ardından yasal dayanaklar sağlanarak buna dair kurumlar tesis edilmektedir. Ardından mücadele için eylemsel olarak harekete geçilmektedir.

Söylem, ifadeler yoluyla düşüncenin dışa vurumunu belirtirken bununla beraber yeni bir anlamsal gerçekliği de işaret eder (Fairclough, 1992: 64).

Toplumsal çerçevede söylemin biçimlendirici gücü vardır. Bu nedenle söylem, etkisiyle olumlu olabildiği kadar olumsuz bir algı yönetimine sebep olabilmektedir (Fairclough ve Wodak, 2013: 258). Olumsuz ifade ediliş yönüyle söylem analizleri toplumdaki sosyal ve politik iletişimin kötüye kullanılması ve buna binaen yeni bir durumun ortaya çıkışını göstermektedir (Van Dijk, 2001: 352). Özellikle politikacılar tarafından kendi toplumlarını ikna etmek istedikleri bir konuda uygulanan algısal söylem kullanışlı bir araçtır (Van Dijk, 1997: 44). Dolayısıyla politikacılar için iktidarlarını sürdürülebilmek bağlamında kamuoyuyla güçlü bir iletişim yolu söylemler vasıtasıyla sağlanmaktadır. Göç olgusuna dair söylemler biz ve ötekiler yaklaşımına göre kavramsallaştırılmaktadır. Biz kavramı sosyal, kültürel ve ekonomik olarak istikrarı ifade etmektedir (Czarnecki, 2009; Güler, 2019: 357-363; Halla-aho, 2017). Ayrıca dinsel olarak Hristiyan inancını kabullenen ve diğer dinleri (özellikle İslam) entegrasyon için olası görmeyen değerleri kapsamaktadır (Güler, 2019: 355). Buna karşın ötekiler ise toplumsal düzeni güvenlik, ekonomik, sosyal ve kültürel istikrar bağlamında bozan bir kavram üzerine inşa edilmiştir. Bunun yanı sıra inandırıcı olmayan gerekçelerle Avrupa'ya gelmeye çalışan kişilerin Avrupa kimlik ve değerleriyle uyuşmaması da güvenlik sorunu olarak değerlendirilmiştir. Sonuç olarak göç kavramı yasal sınırların dışında kontrolsüz bir şekilde uygulandığında güvenlikleştirme alanının bir parçası olarak kabul edilmiştir. Göçe dair biz ve ötekiler yaklaşımına tarihsel süreç ve özel ilişkilerle beraber ahlaki bir misyon olarak odaklanılmıştır (Benson ve Sigona, 2024: 61). Bu bakış açısının dışında kalan sığınmacılar güvenlikleştirme alanına dahil edilmiştir.

Genel bir değerlendirme ile Kopenhag Okulu'nun güvenlikleştirme teorisine göre, güvenlikleştirme sürecinin başarılı olması, güvenlikleştirici aktör, varoluşsal tehdit, referans nesnesi ve kamuoyu ile tamamlanmaktadır. Sorun bir güvenlik tehdidi olarak tanımlanır ve güvenlikleştirici aktör, zaten siyasallaşmış bir konuyu referans bir nesneye yönelik varoluşsal bir tehdit olarak tanımlar (Perbawani, 2022: 52). Araştırmanın konusu bağlamında güvenlikleştirme sürecindeki unsurlar; güvenlikleştiren aktör (hükümet, politikacılar ve medya), varoluşsal tehdit (düzensiz göçmenler), referans öznesi (Avrupa Birliğinin ya da İngiltere'nin güvenliği ve istikrarı), ikna edilecek kamuoyu (AB ve İngiltere vatandaşları) şeklindedir.

2. Avrupa'da Düzensiz Göçün Güvenlikleştirilmesine Yönelik Güncel Yasal Düzenlemeler ve Kurumlar

Avrupa Birliği Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen 2023 yılında düzensiz göç ile mücadelede cevap verecek maddette yasal bir düzenlemeye ihtiyaç duyulduğunu belirtmiştir (Euronews, 2023b). Komisyon Başkanı Ursula von der Leyen sığınma taleplerinin hızlandırılmış süreç ile takip edileceğini ve başvurusu

kabul edilmeyen kişilerin ülkelerine geri gönderileceğini duyurmuştur. Bu işlemlerin uygulayıcı kurumları ise FRONTEX (Avrupa Birliği Hudut Güvenliği Birimi), EUROPOL (Avrupa Polis Teşkilatı) ve AB İltica Ajansı olarak belirtilmiştir. Sığınma işlemleri devam ederken bir başka üye devlete başvuranların işlemleri en başından başlamayacaktır. Ayrıca sığınma işlemlerinin sonucu bütün AB üyesi devletlerde geçerli olacaktır (Euronews, 2023a).

Avrupa Birliği Komisyonu tarafından 2020 yılında önerisi sunulan Göç ve İltica Paktı uzun bir sürecin ardından 2024 yılında Avrupa Parlamentosu ve Bakanlar Konseyince onaylanmıştır. Göç ve İltica Paktıyla birlikte birçok yeni düzenleme yapılmıştır. Pakta göre

Tarama Yönetmeliğiyle, bir sığınmacının profilinin hızlı bir şekilde incelenerek ülkesi, yaşı, parmak izleri ve yüz görüntüsü gibi temel bilgileri toplanarak öncelikli bir işlem süreci izlenecektir. Ayrıca gelen kişiler sağlık ve güvenlik kontrollerinden geçirilecektir.

EURODAC Tüzüğünde değişikliğe gidilerek, tarama işleminde toplanan biyometrik verileri depolayacak veri tabanının güncellenmesi kararlaştırılmıştır. Güncel veri tabanı sayesinde sığınma başvurularının envanteri tutularak aynı kişinin birden fazla talepte bulunması engellenecektir. Birlik hudutlarına gelen düzensiz göçmenlerin parmak izi toplama yaşı 14'ten 6'ya düşürülmesine karar verilmiştir.

İltica Prosedürleri Yönetmeliğinde değişiklik yapılarak, sığınma başvurusu için iki yöntem tespit edilmiştir. Bunlar daha uzun süren geleneksel ya da normal sığınma işlemleri ile daha kısa sürede tamamlanacak olan hızlandırılmış sığınma sürecidir. Hızlandırılmış sığınma sürecinin 12 hafta olması kabul edilmiştir. Bu sürece tabi olanlar hudutlardaki tesislerde işlemlerinin bitmesini bekleyeceklerdir. Geleneksel sığınma sürecine tabi olanların şiddet ve istikrarsızlık bölgelerinden gelenlere yönelik uygulanacağı buna karşın hızlandırılmış sürece tabi olanların ise görece daha az riskli ya da risk teşkil etmeyen bölgelerden gelenlere uygulanacak yöntem olacağı öngörülmektedir.

İltica ve Göç Yönetimi Yönetmeliği ile Birlik üyesi devletlere düzensiz göçe yönelik mücadele kapsamında üç seçenek sunulmaktadır. Öncelikle üye devletler üzerindeki düzensiz göçmen sayısının dengelenmesi için bunlara belirli sayıda sığınmacıyı kabul etmesi önerilecektir. Kabul edilen sığınmacılar işlemleri boyunca yeni yerlerinde ikamet edeceklerdir. Eğer sığınmacı ikameti kabul edilmezse reddedilen kişi başına 20 bin Avro ödenecektir. Son olarak Avrupa Birliği'nin düzensiz göçle operasyonel mücadelesine katkı sağlanması seçeneği sunulacaktır. Avrupa Birliği bu düzenlemeyle sığınmacıların dengeli dağılımını ve/veya maddi sorumluluğun dağıtımını hedeflemektedir.

Kriz Tüzüğü ise, 2015-2016 yılında aşırı artan düzensiz göç akınında olduğu gibi ani ve kitlesel eylemde veya COVID-19 salgını gibi zorunlu bir sebeplerden dolayı sığınma işlemlerinde uygulanacak istisnai hareket tarzını düzenlemektedir. Bu durumda, üye devlet yetkilileri daha kapsamlı kayıt tutma ve gözetim sürelerinin uzatılması gibi geniş önlemler alabilecektir. Avrupa Birliği Komisyonuna da bu süreçte istisnai önlem talep etme yetkisi verilmektedir (Avrupa Birliği Komisyonu, 2024).

Avrupa Birliği'nin yanı sıra İngiltere de düzensiz göçle mücadeleyle yönelik önemli yasal düzenlemelerde bulunmuştur. Brexit'in ardından İngiltere sığınmacı kabulü için iki önemli yasa çıkarmıştır. 2022 yılında çıkarılan Milliyet ve Hudutlar Yasası İngiltere'ye izinsiz girenlerin güvenli bir üçüncü ülke seçeneği olması halinde kabul edilmeyeceğini kararlaştırmıştır. İngiliz Hükümeti üçüncü ülkelerle anlaşmak suretiyle izinsiz gelenleri direkt olarak bu yerlere göndermeyi planlamıştır. Ancak yasanın etkinliği çok sınırlı olmuştur (Walsh ve Cuibus, 2024: 23). Sınır dışı edilme kararı alınanların (77 bin) ancak bir kısmı (25 kişi) ülkeden çıkarılabilmektedir. 2023 yılı sonunda bu kişilerden 48 bininin sığınma işlemlerinin başlatılmasına karar verilmiştir. 2023 yılı Temmuz ayında hükümet bu yasanın yerini daha etkili bir yasanın alacağı gerekçesiyle bu sistemi askıya almıştır.

2023 yılı Temmuz ayında yürürlüğe giren Yasadışı Göç Yasası sığınma başvurularının ancak İngiltere'ye gelişle mümkün olacağını kararlaştırmıştır. Bu durum karşısında sığınma başvurusu yapma olanağı fazlasıyla daraltılmıştır. Dünya çapında sığınma hakkının yalnızca yerinden başvuru yapılabileceği kararı Birleşmiş Milletlerde "iltica yasağı" olarak tanımlanmıştır (Walsh ve Cuibus, 2024: 23). 7 Mart 2023 tarihinde Parlamento onayına sunulan Yasadışı Göç Yasası çerçevesinde sığınma başvurusu yapılabilirken ikamet hakkı engellenmiştir. Yasanın 20 Temmuz 2023 tarihindeki Kraliyet onayından sonra ise sığınma başvurusunda bulunsun ya da bulunmasın hükümete bu şekilde gelen bütün kişileri ülkeden çıkarma görevi verilmiştir.

Düzensiz göçle ilgili en önemli kurumsal yapı olan Avrupa Birliği Hudut Güvenliği Birimi 2004'te tesis edilmiştir. (Frontex, 2022b; Avrupa Birliği Komisyonu, 2022; Léonard, 2010: 233). Birlik dış sınırlarının muhafaza edilmesi ve güvenliğin tesisi FRONTEX'in görev tanımında yer almaktadır. (Ferreira, 2019: 87-103; Frontex, 2022a). Kurum düzensiz göçmenleri önleyerek Schengen sahasının güvenliğini sağlamaktadır. Düzensiz göçün önlenmesi için, sınırda görev yapan personel eğitilerek tecrübe aktarımı yapılmakta ve bununla beraber kaynak ve geçiş devletleriyle düzensiz göç konusunda iş birliği çerçevesinde düzensiz göçmenlerin geri dönüşü gerçekleştirilmektedir. (Hahonou ve Olsen, 2021: 875-876).

Diğer yandan İngiltere'de düzensiz göç ile ilgili sorumlu kurum İçişleri Bakanlığıdır. İçişleri Bakanlığı düzensiz göç ile ilgili Sınır Koruma Gücü, Ulusal Suçla Mücadele Kurumu ve diğer sosyal destek ve yardım unsurlarıyla mücadele etmektedir. Güncel olarak tesis edilen Sınır Güvenlik Komutanlığı vasıtasıyla ülkede yeni bir yapılanmaya gidilmiştir (İngiltere İçişleri Bakanlığı, 2024). Bu makamın doğrudan İçişleri Bakanı'na rapor vererek Ulusal Suçla Mücadele Kurumu (NCA), istihbarat teşkilatları, polis, Göçmenlik Uygulama ve Sınır Gücü'nün çalışmalarını bir araya getirmesi, sınırların daha etkin korunması ve küçük tekne geçişlerini kolaylaştıran kaçakçılık çetelerinin peşine düşülmesi için

kurumlar arası çalışmalara stratejik yön vermesi planlanmıştır. İçişleri Bakanı Yvette Cooper yeni Sınır Güvenlik Komutanlığı hakkında

...Sınır Güvenliği Komutanlığı, Birleşik Krallık'ın organize göç suçlarıyla mücadele çabalarında büyük bir adım değişikliği olacak, insan ticareti ağlarını bozmak ve adaleti sağlamaya dair Avrupa'daki savcılarla koordinasyonu sağlamak için Avrupa çapında ve ötesinde çalışarak önemli kaynaklardan yararlanacak ifadesini kullanmıştır (İngiltere İçişleri Bakanlığı, 2024).

Düzensiz göç ile ilgili mücadele için kurulan Sınır Güvenlik Komutanlığının önceden olduğu gibi yeni düzende de FRONTEX ve EUROPOL ile yakın iş birliği içinde çalışması öngörülmüştür (Avrupa Parlamentosu, 2024). Düzensiz göçün güvenleştirilmesine dair kapsamlı bir hukuki ve kurumsal çerçevenin oluşturulmasının ardından buna binaen icra edilen fiili uygulamalarda önem kazanmıştır.

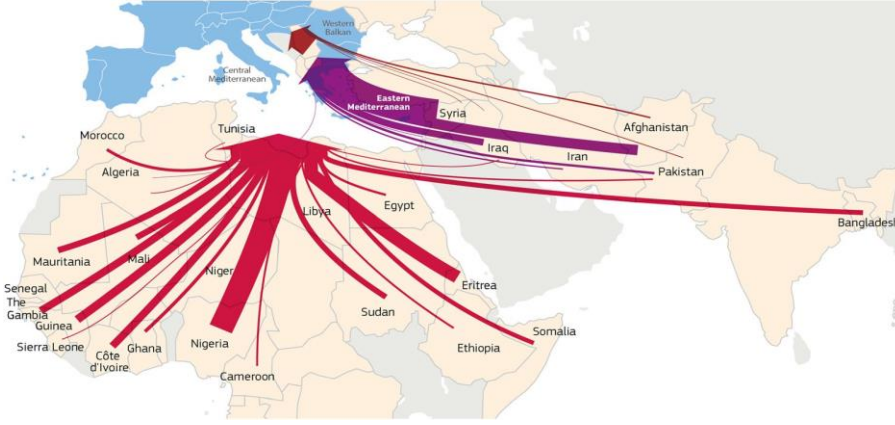
3. Arap Baharı Olayları ve Avrupa Kıtasında Düzensiz Göçün Güvenleştirilmesine Yönelik Yaklaşımlar

Arap Baharı (Blake, 1992: 365-373) halkların özgürlük ve demokrasi taleplerine yönelik eylemler silsilesi olması ve bunun yanında İkinci Dünya Savaşından sonra Orta Doğu bölgesinde yaşanan en hassas politik hak teşebbüsü olması nedeniyle önemli bir uluslararası olaylar serisidir. 2010 yılı Aralık ayında Tunus'ta başlayan olaylar hızlı bir şekilde yayılarak bütün dünyada gündem olmuştur. Arap Baharı iktidarda kalmak isteyen devlet başkanları ile onlara muhalif olanlar arasında şiddetli eylemler şeklinde cereyan etmiştir. Arap devletlerinde yaşanan siyasi ve ekonomik sorunlar nedeniyle olaylar yayılmıştır. Arap Baharı olayları çok sayıda devlete yayılırken sonucu da ülkelere göre farklı olmuştur (Leech ve Gaskarth, 2015: 139). Demokrasi değerlerinden uzak ve sorgulanamaz görünen pek çok Arap lideri halkına rağmen iktidarda duramayacaklarını görmüştür. Sorgulanamaz bir iktidar anlayışına son verilmiştir. Arap Baharı olaylarında halklara karşı uygulanan şiddet uluslararası kamuoyunda otoriter rejimlere karşı tepki gösterilmesine neden olmuştur. Arap Baharı olayları sonrasında Tunus, Mısır ve Libya'da rejimler devrilmiştir. Cezayir'de değişim sınırlı kalırken Fas'ta ise anayasal değişim yaşanmıştır (Laremont, 2014: 8-14). Arap Baharı olayları Orta Doğu devletlerinde çeşitli seviyelerde etkili olmuştur.

Avrupa devletlerinin farklı bölgelerden gelen (**Görsel 1**) düzensiz göçmenlere dair stratejisi öncelikle bunların hudutlarına yaklaştırılmamasına dayanmaktadır. Riskli ülkelere gelen kişilere verilen vize kabul oranının azaltılarak sorunun kaynağından çıkmadan engellenmesi yolu benimsenmiştir. Havayolu taşımacılığı ve kara hudutlarında kontrolün sıkılaştırılmasıyla Avrupa'ya düzensiz göç girişinin önlenmesi planlanmıştır. Başarıya ulaşan bu önlemler

karşısında düzensiz göçmenler de deniz yolu ile Avrupa'ya geçmeye çalışmıştır. Denizden geçiş eylemlerine yönelik çaba sonucunda Akdeniz'de boğulma olayları artmıştır. Düzensiz göçmenlerin Akdeniz'den Avrupa sınırlarına ulaşmaması için yoğun çaba sarf edilmektedir. Önleyici politikaya rağmen Avrupa'nın sınırlarında bulunan devletlere varabilen düzensiz göçmenleri ise zorlu bir işlem süreci beklemektedir. Sınırlara varan düzensiz göçmenlere dair izlenen asıl strateji ise elden geldiğince hiçbir resmi prosedüre başlamadan bu kişilerin geri gönderilmesine dayanmaktadır.

Görsel 1. Avrupa'ya 2016-2017 Yılları Arasında Afrika ve Asya'dan Gelen Düzensiz Göçmenlerin Menşe Ülkeleri (Baldwin-Edwards ve Lutterbeck, 2018: 5)

Bu hususta Avrupa Birliğine 2014-2021 yılları arasında 6.2 milyonun üzerinde sığınma başvurusunda bulunulmuştur (Statista, 2022: 5). 2022 yılında 632 binin üzerinde sığınma başvurusunda bulunulurken (Statista, 2022: 18) bunların başlıca dağılımı sırasıyla Almanya yaklaşık 200 bin, Fransa 130 bin, İspanya 83 bin, İtalya 53 bin kişidir. AB'de 2009-2021 yılları arasında ortalama 400 bin yasadışı ikamet eden kişi tespit edilirken 2015 yılında bu durum yaklaşık 700 bin kişi ile en yüksek seviyeye ulaşmıştır (Statista, 2023b: 48).

Avrupa'da 11 Eylül 2001 saldırılarının ardından göçe yönelik izlenen politika değişmiştir. Düzensiz göçmenlere yönelik yaklaşım bilhassa güvenlik merkezli ve suç işleme olasılığında değerlendirilmiştir. Bu durum Madrid ve Londra terör eylemlerinin ardından daha kararlı bir şekilde uygulanmıştır. 11 Eylül saldırılarından önce düzensiz göçmenler ekonomi odaklı bir risk unsuru olarak görülürken, saldırılardan sonra göçmenlere yönelik direkt güvenlik boyutuyla bir yaklaşım benimsenmiştir. NATO ile düzensiz göçle mücadelede bir iş birliği

içinde olunmuştur. Diğer bir söylemle düzensiz göçe yönelik olarak askeri bir organizasyondan destek alınmıştır. Düzensiz göçe karşı sivil düzenlemelerle mücadele kadar askeri müdahale seçeneği de benimsenmiştir. Bu girişimlerin yanında Avrupa ülkeleri üçüncü devletlerle yapılan anlaşmalarla düzensiz göçe dair hukuki sorumluluktan kaçınmaya çalışmışlardır. Kaynak ya da transit devletlere verilen bazı imtiyazlarla düzensiz göçmen sorununa yönelik çözüm bu aktörlerden beklenmiştir.

Dikkat çeken bir örnek olarak İtalya'ya gelen sığınmacılar ülkenin politik, ekonomik ve sosyal yapısına olumsuz yansımış ve bu durum İtalya'nın yanı sıra Avrupa Birliği kurumsal yapısında da toplumsal, kimliksel ve ekonomik bir tehdit olarak algılanmıştır (Emmers, 2017: 138; Smith, 2020: 389-391; Statista, 2023a: 11). Politikacılar tarafından göç hareketliliği suç oranının artması, terörizm ve işsizlikle ilişkilendirilerek topluma ulusal kimlik kaygısı olarak yansıtılmıştır (Avrupa Birliği Komisyonu, 2019: 1; Smith, 2020: 392). Düzensiz göç, kayıt dışı ekonomiyi canlandırırken buna karşın güvenliği tehdit etmiştir. İşverenler, işçi ücretleri ve istihdam avantajları nedeniyle düzensiz göçmenleri tercih etmektedir. Buna rağmen göçün yapıldığı devletin vatandaşlarınca ırkçı yaklaşımlar, yabancı düşmanlığı ve ötekileştirme davranışları görülebilmektedir (Trimikliotiis, 2020: 120-148). Düzensiz göçmenlerin toplumla uyumunda yaşanan sorunlar şiddet eylemlerine ve sonucunda da suç işlemeye neden olabilmektedir. Düzensiz göç eylemi göçü alan devletlerce egemenliklerinin ihlaline, hudut güvenliğinin zafiyetine ve organize suçların artışına neden olmuştur (Emir, 2023: 17-18).

Düzensiz göçmenlere yönelik olarak AB vatandaşları bir yandan ülkelerinin bu kişilere yardım etmelerini isterken diğer yandan ise ülkelerinde bulunan düzensiz göçmenlerin kendilerine yeterli seviyede değer katmadıklarını düşünmektedir (Emir, 2021: 188-189).

Soğuk Savaşın bitişinden sonra göç olgusu güvenlik odaklı değişmez bir gündemdir. Düzensiz göç ve güvenlik kavramları özellikle 11 Eylül 2001 saldırılarından sonra birlikte değerlendirilmiştir. Düzensiz göçmenler olası teröristler olarak görülürken düzensiz göçte güvenikleştirmenin odağına yerleştirilmiştir. Avrupa coğrafyasında Madrid (2004), Londra (2005), Paris (2015), Brüksel (2016) ve Viyana (2020) terör eylemleri göçün güvenlik gündemine yerleştirilmesine neden olmuştur. Göç ve güvenlik konuları Avrupa devletleri politikalarında birlikte değerlendirilmektedir.

4. Avrupa Birliği ve İngiltere'nin Düzensiz Göçü Seçici ve Hiyerarşik Güvenikleştirmesinin Analizi

Avrupa Birliği'nin düzensiz göçü güvenikleştirmesinde izlenen yöntemler seçici dayanışma olgusu, ırkçılık ve göçmen karşıtı söylemlere dayanmaktadır

(Perbawani, 2022: 53). Seçici dayanışma olgusu öncelikle biz ve ötekiler yaklaşımına dayanmaktadır. Biz kavramı üstünlük durumunu tanımlarken öteki ise tercihe bağlanmaktadır (Magni, 2021: 1357-1376). Dolayısıyla ötekilerin tercih kriterlerinde eşitlik aranmak zorunda değildir. Bu yaklaşım Kuzey Afrika ve Orta Doğu'dan gelen sığınmacılar ile Ukrayna-Rusya Savaşından kabul edilen sığınmacılar çerçevesinde açık bir şekilde görülmüştür. Irkçı söylemler ise düzensiz göçmenlere yönelik fiili saldırılara ve emek sömürüsüne neden olmaktadır (Avrupa Birliği Komisyonu, 2017). Bu saldırıların büyük çoğunluğu Müslümanlara karşı gerçekleştirilmiştir (Nwabuzo ve Schaefer, 2017: 2; Perbawani, 2022: 54). Düzensiz göçmen karşıtı söylemlerin artışı ve bunun medya tarafından desteklenmesi sonucunda kamuoyunda tehdit algısı artmaktadır (Conzo vd., 2021: 1-9). Düzensiz göçmenlere yönelik “insan çöpi, hepsini vurun, göçmen seli” gibi karşıt söylemlerle fiziki şiddet, emek sömürüsü, kültürel dışlama yoluyla kamuoyu konuya dair güvenleştirilmektedir (Perbawani, 2022: 54). Bunlara ek olarak düzensiz göçmenler Birlik üyesi devletler arasında içişlerinde seçim söylemi olarak da değerlendirilmektedir. Özellikle düzensiz göçmenler hakkında “terörist söylemi” kullanılabilirken bu durum toplumsal şiddeti kolaylaştırıcı bir etkiye yol açmaktadır (Futák-Campbell, 2022: 557). Düzensiz göçmenlere yönelik olarak geldikleri ülkelere göre ayrımcılık yapılması “göçmen hiyerarşisi” (Shen, 2023: 222) olarak adlandırılmıştır. Dolayısıyla göçmenlerin geliş yerlerine bakılarak güvenleştirmenin yapıp yapılmayacağı ve ölçüsü belirlenmektedir. Kısacası aynı eylem karşısında mağdur olan kişilere yönelik farklı yaklaşımlar izlenmektedir.

Avrupa Birliği ve İngiltere için düzensiz göç önemli bir güvenleştirme konusudur. Bu duruma dair bazı önemli politikacıların söylemleri konuya yaklaşımı göstermesi bağlamında vurgulanmalıdır. 15 Eylül 2009 tarihinde Avrupa Parlamentosunun Göç, FRONTEX'in Rolü ve Üye Devletler Arasındaki İş Birliği hakkında yapılan oturumunda Milletvekili Ryszard Czarnecki'nin söylemleri gerçekten dikkat çekicidir. Czarnecki

Göçle mücadele etmek istiyoruz. Bu büyük bir sorun.... Göç, elbette, bugün Avrupa'nın karşı karşıya olduğu en büyük sorunlardan biridir. Dabası, bu sadece biz politikacılar için değil, aynı zamanda Avrupa Birliği Üye Devletlerinin halkları için de bir sorundur. Göç şu anda Avrupa'daki siyasi sınıfın karşı karşıya olduğu temel zorluklardan birisidir. Göçün birden fazla adı var, çünkü değerli üye arkadaşlarımız bugün Afrika'dan gelen ve esas olarak Akdeniz Havzası ülkelerini etkileyen göçten bahsettiler ve söyledikleri bir anlamda haklı... Frontex'e vermek istediğimiz ekstra paranın, yasadışı göçle ilgili büyük sorunu olan ülkelere ve ayrıca hudutları AB'nin dış sınırlarının bir parçası olan AB Üye Devletlerine tahsis edilmesi daha etkili olmaz mı? ifadesini kullanmıştır (Czarnecki, 2009).

Czarnecki'nin ifadesiyle “büyük sorun, göç sorunu, göç krizi, yasadışı göç” kavramları güvenleştirilerek “biz politikacılar ve AB üye devlet halklarına” karşı bir tehdit öznesi olarak tanımlanmaktadır.

Avrupa Parlamentosu Milletvekili Jussi Halla-aho'nun söylemleriyle güvenikleştirmenin varmış olduğu seviye net bir şekilde görülmektedir. 25 Ekim 2017 tarihinde Avrupa Parlamentosunda Akdeniz'de Yasadışı Göç ve İnsan Kaçakçılığı ile Mücadele oturumunda Halla-aho

Avrupa, sosyal veya ekonomik olarak bu tür bir göçü karşılayamaz. Halihazırda sahip olduğumuz göçmenleri entegre etmede başarısız olduk ve bu başarısızlık sayılar arttıkça felakete dönüşecek. Bu yüzden akışı durdurmalıyız. Denizde kurtarılan göçmenler çıkış limanına geri gönderilmeli ve Avrupa limanlarına getirilmemelidir. Bu aynı zamanda kaçakçılığı da durduracak, çünkü kimse boşuna para ödemek istemiyor ve bu denizdeki trajedileri durduracaktır demıştır (Halla-aho, 2017).

Halla-aho'nun ifadelerinde düzensiz göç kavramı “biz” için bariz bir şekilde sosyal ve ekonomik bir tehdit olarak görülmektedir. Ayrıca düzensiz göçmenlerin sayısı arttıkça felaket gelecektir. Bununla beraber düzensiz göçmenler için hiçbir maddi girişimde bulunulmak istenmediği belirtilmektedir. Denizde yakalananların geldikleri yere gönderilmeleri sayesinde sorunun çözüleceği savunulmuştur.

Düzensiz göç odağında izlenen güvenikleştirme politikasının nedenlerinden birisi de dine dair yaklaşımdır. Avrupa Parlamentosunda 24 Ekim 2015 tarihinde Radikalleşmenin Önlenmesi ve Terör Örgütlerine Katılmış AB Vatandaşları Hakkındaki oturumda Milletvekili Gerard Batten

... bu rapor, ideolojik olan mevcut terör tehdidinin nedenini tamamen kabul etmemektedir. Bu ideoloji köktendinci İslam'dır. İslam, yaratılışından itibaren güç ve şiddetle yayılmıştır. Cumhurbaşkanı Hollande savaşta olduğumuzu söyledi. Bu savaşta ilk kayıplar yatıştırma ve politik doğruluk olmalıdır. İki seçenektten biriyle karşı karşıyayız: Ya giderek artan İslami nüfusun ideolojisine boyun eğmeyi kabul edeceğiz ya da direnişte ilk adımı atıp İslam ülkelerinden daha fazla kitlesel göçü sona erdireceğiz. Ancak o zaman mevcut Müslüman nüfusu entegre etme gibi zor bir konuyu ele almaya başlayabiliriz demıştır (Güler, 2019: 355).

Batten “terör – İslam – şiddet - İslam ülkelerinden kitlesel göçün önlenmesi - entegrasyon” süreçlerini birbiriyle bağlantılı görmektedir. İslam dini üzerinden İslam ülkelerinden gelen düzensiz göçmenler güvenikleştirilmektedir. Aynı zamanda biz ve ötekiler vurgusu yapılmaktadır.

Avrupa Parlamentosunun 4 Nisan 2017 tarihinde Mülteci ve Göçmen Hareketlerini Ele Almak: AB'nin Harici Eylem Rolü oturumunda Milletvekili László Tókéş'in düzensiz göçe yönelik ifadeleri açık bir şekilde izlenen güvenikleştirme stratejisini göstermiştir. Tókéş

... birincil görevimiz Avrupa'ya her ne pahasına olursa olsun yasadışı göçmenlerin istilasından korumak olmalıdır. Gerçek mültecilere her türlü yardımın sağlanması ve göçmenlerin insan haklarına saygı gösterilmesi gerektiği doğrudur. Ancak asıl kaygımız Avrupa vatandaşlarını ve uluslarını, güvenliğimizi, demokratik sistemimizi, kimliğimizi ve ortak değerlerimizi

korumaktır. Papa'nın Kutsallığı aynı zamanda Avrupa Hıristiyanlığımızı, inancımızı ve değerlerimizi de korumalıdır ifadesini kullanmıştır (Güler, 2019: 361).

Tőkés'in söylemlerindeki “yasadışı göçmenlerin istilası- güvenliğin, demokratik sistemin, kimliğin ve ortak değerlerin korunması - Avrupa Hıristiyanlığı, inancı ve değerlerin korunması” yaklaşımı kültürel bir güvenlikleştirmeyi göstermektedir.

Avrupa Birliğinin karar verici mekanizmalarında yer alan politikacılar düzensiz göçü ayrıca ekonomi boyutuyla da güvenlikleştirmiştir. Avrupa Parlamentosu Milletvekili Véronique Mathieu'nun söylemleri bu bağlamda dikkat çekicidir. Mathieu 4 Nisan 2011 tarihinde Avrupa Parlamentosunun Göç Akını İstikrarsızlığından Kaynaklanan AB Dış Politikasının Kapsamı ve Rolü oturumunda

Haftalardır binlerce göçmen, benzeri görülmemiş siyasi istikrarsızlığın hüküm sürdüğü ülkelerindeki durumdan kaçarak Akdeniz kıyılarına ve özellikle Malta ve Lampedusa'ya geliyor. Frontex, İtalyan yetkililerin kıyılarına akın eden bu kitlesel göçmen akınıyla başa çıkmalarına yardımcı olmak için haki olarak Hermes Operasyonu'nu başlattı... Üçüncü ülke vatandaşlarının bu kitlesel akını, birçok Üye Devlete giren yasadışı göçmen dalgalarına neden olacaktır. Fransız yetkililerin her gün doğrudan İtalya'dan gelen yüzlerce yasadışı göçmeni nasıl yakaladığını görmemiz yeterli. Bu sığınmacıların arasına "giren" birçok ekonomik göçmenin olduğunu çok iyi biliyoruz ifadesini kullanmıştır (Güler, 2019: 357).

Mathieu'nun “benzeri görülmemiş bir siyasi istikrarsızlığın hüküm sürdüğü ülkelerindeki durumdan kaçanlar – yasadışı göçmenler – ekonomik göçmen” ifadelerinde güçlü bir tehdit öznesi ve güvenlikleştirme yaklaşımı vardır. Çelişkilerin olduğu açıklamada özellikle ekonomi boyutuyla tehdit algılaması görülmektedir.

Avrupa Parlamentosu Milletvekili Konrad Szymański'nin 10 Mayıs 2011 tarihinde Göç Akışları, Sığınma ve Bunların Schengen Üzerindeki Etkisi oturumundaki ifadeleri düzensiz göçün güvenlikleştirilmesine yönelik bakış açısını göstermektedir. Szymańskié

...Fransa veya İtalya'ya kontrolsüz göçün neden olduğu endişeleri tamamen anladığımı hissediyorum. Kuzey Afrika'dan gelen göç, doğal olarak kültürel ve sosyal gerilimleri şiddetlendiriyor ve Üye Devletlerin sosyal bütçeleri üzerindeki baskıyı yoğunlaştırıyor. Bu nedenle tartışacak çok şeyimiz var ve konuyu görmezden gelmeye çalışmamalıyız. Fransız, İtalyan ve Malta vatandaşları, Avrupa Birliği'nin dış sınırlarındaki kontrollerin işe yaramadığı gerçeği nedeniyle bugün en yüksek faturalarla karşı karşıya. Avrupa ülkeleri, Avrupa'ya göçü durdurma konusundaki başarısız çabalarımızın faturasını da ödiyor demıştır (Güler, 2019: 362).

Szymański'nin "kontROLSÜZ göç- kültürel ve sosyal gerilimlerin şiddetlenmesi- göçü durdurma konusundaki başarısız çabaların faturası" ile düzensiz göçü kültürel ve sosyal boyutuyla güvenlikleştirmiştir.

Avrupa Parlamentosu Milletvekili Mara Bizotto'nun 15 Kasım 2017 tarihli Avrupa Parlamentosunun Sığınmacılar İçin Kış Planı oturumundaki söylemleri dikkat çekicidir (Güler, 2019: 360). Bizotto

... son beş yılda mülteci varsayılan 700.000 kişi İtalya'ya ayak bastı. Yarım milyondan fazlası ya da % 80'i, herhangi bir savaştan kaçmayan yasadışı göçmenlerdir. Bu sahte mülteciler Avrupa iltica sisteminden yararlanıyor ve beceriksiz İtalyan hükümeti, Brüksel'in suç ortaklığıyla, bu göçmenlere yıllarca yiyecek, barınak ve ücretsiz hizmetler sunuyor. Bütün bunlar İtalyanlara 14 milyar Euro'ya mal oldu: anlamsız bir çılgınlık, skandal bir adaletsizlik. İtalyanlar baklı olarak Avrupa'ya ve ülkemizin kapularını yasadışı göçmenlerin istilasına açan Letta, Renzi ve Gentiloni hükümetlerine kızgın demıştır.

Bizotto'nun ifadesinde "varsayılan mülteci- yasadışı göçmen- sahte mülteci" kavramlarını kullanırken İtalya'nın sığınmacılara yönelik harcamalarını ise ekonomik bir bağlamda değerlendirmektedir. Milletvekilinin düzensiz göçü ekonomik çerçevede güvenlikleştirdiği görülmektedir.

Buna karşılık İngiltere'nin de seçici sığınmacı kabulü yaklaşımı vardır (Walsh ve Cuibus, 2024: 25-26). İngiltere, Çin'in uyguladığı güvenlik politikaları karşısında Hong Konglulara özel İngiliz Ulusal (Denizaşırı) Programı çerçevesinde sığınma hakkı tanımaktadır. 2021 yılı başı ile 2023 yılı sonu arasında yaklaşık 191 bin Hong Konglu bu program çerçevesinde İngiltere'ye sığınmıştır. Bir diğer seçici sığınmacı grubu Afganlılardır. ABD ve İngiltere'nin işgal zamanında (2001-2021) kendilerine yardım eden Afganlara yönelik Afgan Yer Değiştirme ve Yardım Politikası çerçevesinde 25 bin iş birlikçi Afgan İngiltere'ye sığınmıştır. Son grup ise Ukraynalılardır. Savaştan kaçan Ukraynalılar için iki seçenek sunulmuştur. Ukrayna Aile Programı veya Ukrayna Sponsorluk Programı vasıtasıyla İngiltere'ye gelenlerin sayısı 2023 yılı sonu itibarıyla 283 bin kişidir. İngiltere yalnızca yasal ve güvenli yollarla gelen kişilere sığınma hakkı tanımaktadır. Bunun dışında kalanlara yönelik dışlayıcı ve dolayısıyla tutarsız bir strateji izlemektedir. Özellikle Hong Kong ve Afganistanlılara yönelik izlenen sığınma stratejisi "tarihi ve ahlaki bir görev" olarak ulusal çıkarların korunması için uygulanan "özel ilişki" şeklinde tanımlanmıştır (Benson ve Sigona, 2024: 61).

İngiltere'nin Avrupa Birliği üyesi olduğu zaman sürecinde Avrupa Parlamentosu Milletvekili Derek Roland Clark'ın düzensiz göçmenler hakkındaki söylemleri konuya dair bakış açısını göstermiştir. Clark, 12 Mart 2013 tarihinde Avrupa Parlamentosunun Göçmenlerin Entegrasyonu, İşgücü Piyasasına Etkileri ve Sosyal Güvenlik Koordinasyonunun Dış Boyutu oturumunda

... Birleşik Krallık perspektifinden konuşuyorum. Başka yerlerden, özellikle de siyasi ve dini zulümden kaçan insanları kabul etme konusunda uzun ve gururlu bir geçmişimiz var... AB'nin en kalabalık ülkesi olarak biz başa çıkmakta zorlanıyoruz... Bu hiç kimse için iyi değil ve kesinlikle ihtiyaç duydukları sosyal güvenliği sağlayamayız... Bu zor zamanlarda, çalışma hayatları boyunca Birleşik Krallık'ta vergilerini ödeyenlere dahi düzgün bir şekilde sağlayamıyoruz; İnsanları almaya devam edemeyiz ifadesini kullanmıştır (Güler, 2019: 359).

Clark bir yandan sorunun çözümüne katkı sağladıklarını belirtirken sonrasında ise biz kavramı üzerinden düzensiz göçü tamamen güvenikleştirmektedir. Ekonomik ve sosyal boyutuyla yaptığı değerlendirmesiyle İngiliz Milletvekilinin düzensiz göçmenlere yönelik olumlu bakış açısının zamanla değiştiği görülmektedir.

Brexit sürecinde Avrupa Parlamentosu Milletvekili Tim Aker'in 5 Nisan 2017 tarihinde Sosyal Medyada Nefret Söylemi, Popülizm ve Sahte Haberler: AB'nin Tepkisine Doğru oturumundaki sözleri düzensiz göçün İngiltere'nin AB'den çıkışında ne kadar etkili olduğunu göstermektedir. Aker

... Avrupa Parlamentosu'nun 50. maddeye verdiği tepkiden bir şeyler öğrendik. Bu tartışma, Brexit oylamasıyla ilişkilendirmeye çalıştığımız her şeye AB'nin tepkisi üzerinedir... "Popülist" dediğiniz kişiler vatanseverdir. Ülkelerimizi seviyoruz, topluluklarımızı seviyoruz, balkın efendi olduğu ve demokratik kararlarla balkın son sözü söylediği ülkelerde yaşamayı seviyoruz. Nefret ettikleri şey, insanların söz hakkı olmadan toplulukları dönüştüren dizginlenemeyen göçü empoze etmenizdir. Sokaklarının onayları olmadan değiştiğini görmekten hoşlanmazlar. Büyüdüklerine benzemeyen yerlerde yaşamaktan hoşlanmıyorlar ve bunun sorumlusunun AB olduğunu biliyorlar. Bizce istediğiniz tüm isimleri arayabilirsiniz, ancak bu sonucu değiştirmez. İngiliz halkının çoğunluğu sınırlarımızı geri almak, demokrasimizi geri almak, ülkemizi geri almak için oy kullandı ve buradan ne kadar erken çıkarsak o kadar iyi demıştır (Güler, 2019: 363).

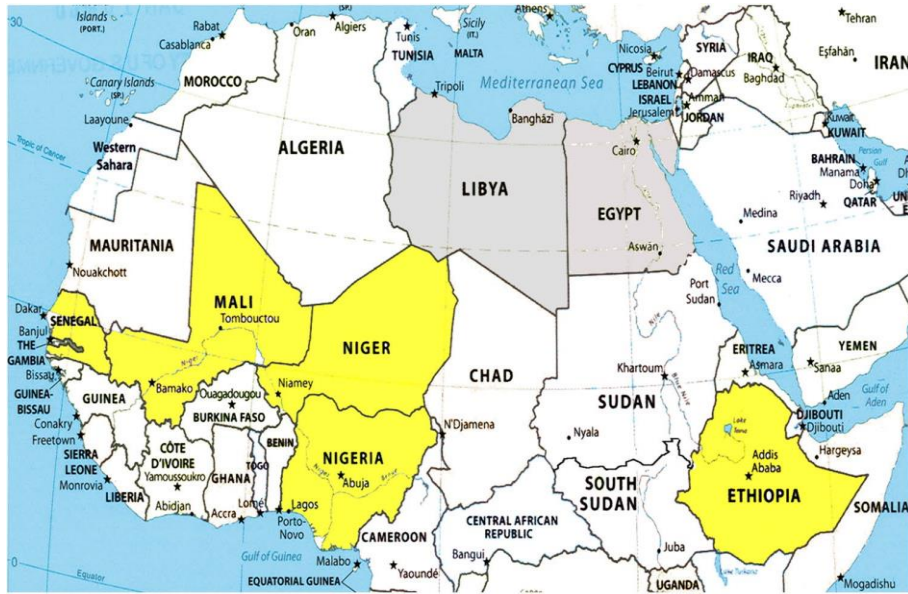
Aker'in sözlerinde İngiltere ile AB arasında açık bir ayrım yaptığı görülmektedir. Dizginlenemeyen göç kavramı toplumsal bir tepki unsuruyla bütünleştirilerek "sınırların, demokrasinin, ülkenin geri alınması" konularıyla bağlantı sağlanmıştır. Göç kavramı İngiliz kamuoyu üzerinde toplumsal ve kültürel bir tehdit olarak tanımlanmış ve bunun üzerinden güvenikleştirme dili kullanılmıştır.

Gerek Avrupa Birliğinde gerekse de İngiltere'de düzensiz göç kavramı çok büyük bir tehdit olarak görülmüş ve bunun üzerine politikalar izlenmiştir. Düzensiz göçün nihayetinde belirli bir hiyerarşiye ve seçiciliğe evrildiği görülmüştür. Uluslararası hukuka rağmen ulusal ve Birlik seviyesinde çıkar çerçevesinde düzensiz göç stratejisi uygulanmıştır.

5. Avrupa'da Düzensiz Göçün Güvenleştirilmesine Yönelik Uygulamalar

Avrupa coğrafyasına yönelik yapılan düzensiz göçü önlemek için Avrupa Birliği özellikle Kuzey ve Orta Afrika ülkeleriyle sürekli etkileşim halindedir. Sahel'de Güvenlik ve Kalkınmaya Dair Strateji Projesi ile Mali ve Nijer gibi devletlerle iş birliği yapılarak (**Görsel 2**) düzensiz göçü önlemeye yönelik tedbirler alınmıştır (Baldwin-Edwards ve Lutterbeck, 2018: 11). 2015 yılı Valetta Zirvesinde Orta Afrika bölgesinden gelebilecek düzensiz göçe karşı Afrika Acil Güven Fonu başlatılarak sorunun çözümü için 2,5 milyar Avro tahsis edilmiştir (Baldwin-Edwards ve Lutterbeck, 2018: 12-13).

Görsel 2. Avrupa'ya Yönelik Düzensiz Göçün Önlenmesi için Kapasite İnşasında Bulunulan Sahel Bölgesi (Baldwin-Edwards ve Lutterbeck, 2018: 12)

Orta Doğu'da yaşanan kriz ve çatışmalar nedeniyle ülkelerinden ayrılanların sığınmak istedikleri devletler çoğunlukla Batı Avrupa'dadır (Kaplan, 2022: 19). Avrupa Birliği ise bu duruma karşı göç hareketliliğini Akdeniz'de önlemek için NATO ile iş birliği yapmıştır. (Garelli ve Tazzioli, 2018: 181-200). Avrupa Birliğine yasadışı göç güzergahı; Doğu Akdeniz (Yunanistan, Bulgaristan ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi), Orta Akdeniz (İtalya ve Malta), Batı Akdeniz (İspanya ve Portekiz), Batı Balkanlar (Hırvatistan, Macaristan ve Romanya),

Arnavutluk üzerinden Yunanistan'a geçiş ve Kanarya Adaları'dır (Statista, 2022: 11-17). Düzensiz göç eylemleri özellikle 2015 yılında artmıştır (Statista, 2022: 4). Afrika ve Orta Doğu'dan Avrupa'ya geçmeye çalışan düzensiz göçmenlerde artış olmuştur (Statista, 2022: 9). Artan göç eğilimi Avrupa devletleri tarafından güvenlik temelli bir yaklaşımla engellenmek istenmiştir. Düzensiz göçmen sayısında, 2015 yılında büyük bir artış oluncaya kadar, sadece Yunanistan, Bulgaristan ve İspanya'da sınır duvarları varken 2015 yılından itibaren fiziki sınır engellerine dahil olan üye ülke sayısı üç katına çıkmıştır. 2018 yılından itibaren Malta ve İtalya hudutlarına gelen düzensiz göçmenlerin girişine ve sığınma başvurusu yapmasına müsaade etmemiştir (BBC, 2018).

Avrupa ülkeleri içinde düzensiz göç ile mücadeleye dair asıl sorumluluk büyük oranda İtalya tarafından üstlenilmiştir (Baldwin-Edwards ve Lutterbeck, 2018: 9; Statista, 2022: 12). Bilhassa Lampedusa olayları hem İtalya'nın hem de AB'nin insan hakları prestijini olumsuz yönde etkilemiştir. 2013 yılında Lampedusa açıklarında batan düzensiz göçmen gemisinde iki yüzü aşan kişinin ölmesi (bir hafta öncesinde de 319 kişi ölmüştür) (BBC, 2013) İtalya aleyhine Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komitesine açık bir delil sunmuştur (Övgü, 2021). Lampedusa'da 2015 yılında yaşanan ve 700 göçmenin hayatı tehlike atlattığı hadise (Euronews, 2015) ile yine 700'den fazla göçmenin hayatını kaybettiği trajedinin (Lordlar Kamarası, 2016) ardından bu konuda yeni kararlar alınmıştır (Baldwin-Edwards ve Lutterbeck, 2018: 9). 2015/778 nolu Konsey kararı ile Akdeniz'deki operasyonlar sayesinde düzensiz göçün ve ölümlerin önlenmesi amaçlanmıştır. AB Akdeniz Gücü olarak tanımlanan düzensiz göçle mücadele kuvveti 2015 yılı Eylül ayından sonra Sofya Operasyonu adını almıştır (Baldwin-Edwards ve Lutterbeck, 2018: 9; EUNAVFOR, 2020b). Görevin ifası yasadışı faaliyette bulunan gemilere dair BMGK'nın kararına uygun bir şekilde hukuki işlemin ilgili devletçe başlatılmasını sağlamak ve sonrasında görev gücünün geri çekilmesiyle tamamlanmaktadır (Baldwin-Edwards ve Lutterbeck, 2018: 10; Blockmans, 2016: 8; EUNAVFOR, 2020a).

31 Mart 2020 tarihinde Sofya Operasyonu sonlandırılmıştır. Ancak Avrupa Birliği İrini Operasyonu adıyla bu görevi sürdürmüştür. İrini Operasyonu düzensiz göçmenlerin ve silahsızlanmanın kontrolü bağlamında dikkat çekmiştir. Operasyonun asıl amacı ise terörist eylem riskinin ortadan kaldırılmasıdır. İrini Operasyonu vasıtasıyla Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararıyla meşru bir kontrol mekanizması sağlamıştır (Aloyo ve Cusumano, 2021: 133-151; Çetin, 2023; Lederer, 2023; Strauch, 2017: 2421-2448). İrini Operasyonu 31 Mart 2020'de başlayan İrini Operasyonunun sona erme tarihi olarak 17 Mart 2021 günü öngörülmüştür (Avrupa Birliği Konseyi, 2020). AB tarafından alınan kararla İrini operasyonu 2023 yılının ilk çeyreği sonuna kadar uzatılmıştır (Euractiv, 2021). Ardından bu tarih 31 Mart 2025'e uzatılmış ve İrini hareketinin sürmesi sağlanmıştır (Şeker, 2023).

Sahel Bölgesinden gelen düzensiz göçmenlere yönelik olarak 2024 yılında Avrupa Parlamentosu Milletvekili Mick Wallace “Sahel bölgesinde, çoğu Mali’de olmak üzere 20.000 asker vardı...2015’ten 2020’ye kadar 8 milyar € (8,7 milyar \$) harcadık... Daha fazla yoksulluk yarattık. Biz sadece onları soymak istiyoruz. Biz sadece onların kaynaklarını almak istiyoruz” demiştir (Kazan Döger, 2024). Wallace ayrıca düzensiz göçün önlenmesi için Avrupa Birliği’nin Mısır ve Tunus ile yaptığı antlaşmaları “sınır sorunlarımızın otokratik rejimlere devredilmesi” şeklinde değerlendirmiştir. Wallace’nin görüşleri Avrupa Birliği’nin düzensiz göçü güvenleştirmesindeki çelişkileri ve tutarsızlıkları açıkça ortaya koymaktadır.

Yakın bir zaman önce cereyan eden Ukrayna ve Rusya arasındaki gerilim sonucunda yaşanan çatışmalarda Avrupa’yı olumsuz şekilde etkilemiştir. Ukrayna’dan Orta ve Doğu Avrupa devletlerine çok sayıda geçiş olmuştur (Statista, 2022: 31). Bu durumdan en çok etkilenen devlet Polonya’dır. Karşılıklı geçişlerdeki muazzam artış Avrupa devletlerinin göç ve güvenlik konusundaki başlıca gündemini oluşturmuştur. Ukrayna ve Rusya arasındaki gerilimden dolayı Avrupa devletleri doğuda büyük bir güvenlik riskiyle karşı karşıya kalmıştır. Ancak Birlik bazında Ukrayna’dan gelen sığınmacılara, Akdeniz’den gelenlere oranla daha fazla destek olunmuştur.

Krizler ve çatışmalar bunların yaşandığı yerlerle beraber daha geniş bir sahayı etkilemektedir (Leek ve Morozov, 2018: 131). 2004-2016 yılları arasında Avrupa’da meydana gelen otuzdan fazla saldırıda çok sayıda insan ölmüştür. Bu saldırıları gerçekleştirenlerin Orta Doğu’dan gelmesi nedeniyle, özellikle buradan gelen düzensiz göçmenlere karşı sosyal ve ekonomik olumsuz bir bakışın yanında konu güvenlik sorunu olarak da görülmüştür. (Christie, 2018: 18). Bu nedenle, İtalya, düzensiz göç sorununa karşı 2023 yılında olağanüstü hâl ilan etmiştir. (Sözcü, 2023). Sonuçta devletler düzensiz göç eylemlerini potansiyel suç riski ile ilişkilendirerek hareket etmektedir.

Brexit sürecinde İngiltere’nin Avrupa Birliğinden ayrılmasının nedenlerinden birisi de düzensiz göçmenlerdir. İngiltere’ye 2010-2023 yılları arasında yapılan sığınma başvurularının sayısı yarım milyon kişiye yaklaşmıştır (Statista, 2023b: 40). 2010-2023 yılları arasında yapılan sığınma başvurularının kabulü zaman sürecinde reddedilme oranını geçmiştir. İngiltere’ye 2022-2023’de sığınmak için başvuranların başlıca kaynak ülkeleri sırasıyla Arnavutluk, Afganistan, İran, Hindistan, Irak’tır (Statista, 2023b: 41-42).

İngiltere’nin Avrupa Birliğinden 2021 yılındaki çıkışından sonra izlediği göç politikası doğal olarak ortak yapıdan ayrılmıştır. Münferit politikalar çerçevesinde düzensiz göç ile mücadelede Manş Denizinden geçişlerin önlenmesi başlıca odak olmuştur. Kanaldan geçişlerin önlenmesi için özellikle Fransa ile konu bağlamında yakın ilişkiler geliştirilmiştir. İngiltere’nin düzensiz göç ile

mücadelesinde 7 Mart 2023 tarihi önemli bir dönüm noktasıdır. Bu tarih itibarıyla yasadışı göçmenlerin ülkede ikamet etmesi yasaklanmıştır. Brexit'ten çıkış ile 7 Mart 2023 tarihi arasında İngiltere yaklaşık yarım milyon kişiye sığınma hakkı tanımıştır (Walsh ve Cuibus, 2024: 22). Bunların % 95'i Ukrayna ve Hong Kongludur. Kabul edilen sığınmacıların neredeyse tamamının Ukrayna ve Hong Kong menşeli olması İngiltere'nin seçici bir stratejiyi benimsediğini göstermektedir.

2023 yılında yürürlüğe giren Yasadışı Göç Yasası çerçevesinde hükümete sığınma başvurusunda bulunsun ya da bulunmasın gelen bütün kişileri ülkeden çıkarma yetkisi verilmiştir. Hükümetin sığınmacıları göndermek için görüştüğü ülkelerden sadece Ruanda bunu kabul etmiştir. İki ülke arasında ilk görüşmeler 2022 yılı Nisan ayında yapılmasına rağmen aynı yılın Temmuz ayında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından ilk yasal engel ortaya çıkmıştır. Ertesi yılın sonunda ise İngiltere Yüksek Mahkemesi Ruanda'nın sığınmacılar için güvenli bir yer olmadığına karar vermiştir. Yüksek Mahkemenin bu kararına rağmen hükümet Ruanda'nın sığınmacılar için güvenli olduğuna dair yeni bir yasa çıkarmıştır (Walsh ve Cuibus, 2024: 23-24). Ruanda'ya gönüllülük" çerçevesinde ilk sığınmacılar gönderilmiştir (Euronews, 2024). İngiltere'nin Ruanda'ya 20 bin kişi göndermesinin maliyeti yaklaşık dört milyar sterlin olarak hesaplanmıştır (Walsh ve Cuibus, 2024: 25). Gerek Avrupa Birliği'nin gerekse de İngiltere'nin düzensiz göçle mücadelesi hem seçici hem de belirli bir hiyerarşiye dayanmıştır.

Sonuç

Düzensiz göçe dair kavramlar Avrupa devletleri tarafından kendileri açısından elverişli seçeneklere göre kullanılmaktadır. Yasadışı göçün kaynağında engellenerek bu riskin Avrupa hudutlarına varması önlenmeye çalışılmaktadır. Ancak bütün önlemlerin alınmış olmasına rağmen bu şekilde Avrupa Birliği ve İngiltere hudutlarına gelen kişiler düzensiz göçmen olarak tanımlanmaktadır. Başvurusu kabul edilenlerin sığınma işlemleri başlatılarak işlemleri titizlikle takip edilmektedir. Beyan edilen bilgi ve belgeler üzerinden karara varılmaktadır. Bütün süreç boyunca başvurunun gerçekten önemli bir tehlikeye karşı mı yoksa ekonomik beklentilerle mi ülkeye geldiği asıl araştırma konusudur. Güçlü kanıtlarla ispatlanmadığı sürece sığınma başvurularına şüpheyle yaklaşılmaktadır.

Geniş bir bakış açısıyla değerlendirildiğinde ulusal çerçevede düzensiz göç politikası doğal olarak dışlayıcı bir niteliktedir. Üçüncü devletlerden gelenlerin istenmemesi birçok yönüyle anlaşılır bir politik duruştur. Bu durumda düzensiz göçmenlere yönelik yaklaşım tamamen olumsuzdur. Normal şartlar altında diğer ülkelerden gelenlerden vize alması, belirli bir süre için gelmesi ve en önemlisi de

yasal olarak ülkeye girmesi beklenmektedir. Bütün süreç boyunca kontrolün sağlanması bu beklentinin asıl nedenidir.

Avrupa Birliği'nin düzensiz göçle mücadelesi için çok önemli bir yasal dayanak olan Göç ve İltica Paktı uzun bir sürecin ardından 2024 yılında onaylanmıştır. Göç ve İltica Paktı vasıtasıyla birçok yeni düzenleme yapılmıştır. Ancak yeni pakta dair özellikle uluslararası insan hakları kuruluşları tarafından birtakım eleştiriler yapılmıştır. Göç ve iltica işlemlerinin hudut kontrollerinde genişleyici bir iş yüküne neden olduğu ve bununla beraber sığınma başvuru sahiplerinin aylarca gözaltı tesislerinde tutulmasının önünü açtığına değinilmiştir. Birlik üyesi devletlerce zorunlu sebep istisnasının geniş bir çerçevede yorumlanabileceği ve bunun insan hakları ihlaline neden olabileceği endişesi paylaşılmıştır. Paktın dışlayıcı bir nitelikte olduğu ve uluslararası hukuk kapsamındaki sorumluluklardan kaçınma izlenimi taşıdığı değerlendirilmiştir.

Yasadışı Göç Yasası 2023 yılı Temmuz ayında yürürlüğe girerek sığınma başvurularının yalnızca İngiltere'ye gelişle mümkün olacağını kararlaştırmıştır. Yeni yasa ile sığınma başvurusu yapma olanağı daraltılırken bu karar bir nevi iltica yasağı şeklinde değerlendirilmiştir. Yasadışı Göç Yasası çerçevesinde sığınma başvurusu hakkına rağmen ikamet izni verilmemiştir. Yasanın Kraliyet onayından sonra ise hükümete düzensiz göçmenleri ülkeden çıkarma görevi verilmiştir.

Avrupa Birliği çerçevesinde yeni dönemde sığınma taleplerinin çoğu hızlandırılmış süreç ile takip edilecek ve başvurusu kabul edilmeyen kişiler ülkelerine geri gönderilecektir. Bu işlemlerin uygulayıcı kurumları ise FRONTEX, EUROPOL ve AB İltica Ajansı olarak belirtilmiştir. Avrupa Birliği'nin düzensiz göçle güçlü bir kurumsal mücadele yeteneği vardır. Diğer yandan ise İngiltere'de düzensiz göç ile ilgili sorumlu kurum İçişleri Bakanlığıdır. Yeni kurulan Sınır Güvenlik Komutanlığı vasıtasıyla düzensiz göçü önlemeye dair önemli bir yapılanma gerçekleştirilmiştir. Sınır Güvenlik Komutanı doğrudan İçişleri Bakanı'na rapor vererek, görev tanımı gereği; Ulusal Suçla Mücadele Kurumu, istihbarat teşkilatları, polis, Göçmenlik Uygulama ve Sınır Gücü'nün çalışmalarını bir araya getirerek sınırların daha etkin korunmasını sağlayacaktır. Sınır Güvenlik Komutanlığı düzensiz göç ile ilgili mücadele için FRONTEX ve EUROPOL ile iş birliği içinde çalışacaktır.

Avrupa'da gerçekleştirilen otuzdan fazla saldırıda can kaybının yaşanması ve bu saldırılardan Orta Doğu kökenlilerin sorumlu olarak gösterilmesi nedeniyle özellikle bu coğrafyadan gelen düzensiz göçmenlere karşı daha olumsuz bir bakışın yanında konu güvenlik sorunu olarak da değerlendirilmiştir. Buna karşın Ukrayna ve Rusya arasındaki gerilimden dolayı gelen sığınmacılara, Akdeniz'den gelenlere oranla daha fazla destek olunmuştur. Dolayısıyla sığınmacılara yönelik olarak seçici ve hiyerarşik bir stratejinin izlendiği görülmüştür. İngiltere'nin

düzensiz göç ile mücadelesinde Manş Denizinden geçişlerin önlenmesi başlıca odaktır. 7 Mart 2023 tarihinden itibaren yasadışı göçmenlerin ülkede ikamet etmesi yasaklanmıştır. Buna karşın İngiltere yaklaşık yarım milyon kişiye sığınma hakkı tanımıştır. Sığınma hakkı tanınanların %95'i Ukrayna ve Hong Kongludur. Kabul edilen sığınmacıların neredeyse tamamının Ukrayna ve Hong Kong menşeli olması İngiltere'nin seçici ve hiyerarşik bir stratejiyi benimsediğini göstermiştir.

Sonuç olarak Avrupa Birliği'nin düzensiz göçü güvenleştirmesinde izlenen yöntemler seçici dayanışma olgusu, ırkçılık ve göçmen karşıtı söylemlere dayanmıştır. Seçici dayanışma olgusu biz ve ötekiler yaklaşımıyla gerçekleştirilmektedir. Biz kavramı üstünlük durumunu tanımlarken öteki ise bakış açısına göre tercihe bağlanmaktadır. Irkçı söylemler ise düzensiz göçmenlere yönelik fiziki saldırılara ve emek sömürüsüne neden olmuştur. Bu saldırılardan en çok etkilenenler ise Müslümanlardır. Düzensiz göçmen karşıtı söylemler ve medya tarafından bunun desteklenmesi sonucunda kamuoyundaki tehdit algısı artmıştır. Düzensiz göçmenlere yönelik "insan çöpu, hepsini vurun, göçmen seli" gibi söylemlerle bu konu güvenleleştirilmiştir. Düzensiz göçmenlere dair geldikleri ülkelere göre farklı yaklaşımların ortaya konması açıkça göçmen hiyerarşisi stratejisinin uygulandığını göstermiştir. Dolayısıyla aynı sorundan mağdur olan kişilere yönelik farklı yaklaşımlar izlenmiştir. İngiltere yasal ve güvenli yollarla gelen kişilere sığınma hakkı tanımaktadır. Bu durumun dışında kalanlara dair ise dışlayıcı bir strateji izlemektedir. Özellikle Hong Konglu ve iş birlikçi Afganlara yönelik izlenen sığınma stratejisi tarihi ve ahlaki bir görev olarak ulusal çıkarların korunması için uygulanan özel ilişki şeklinde tanımlanması seçici ve hiyerarşik yaklaşımı doğrulamaktadır. Çalışma Avrupa Birliği ve İngiltere'nin uluslararası hukuka rağmen çıkarları çerçevesinde düzensiz göçü seçici ve hiyerarşik olarak güvenleştirdikleri ve devam eden süreçte buna yönelik politikalarını kararlılıkla uyguladıkları sonucuna varmıştır.

Kaynakça

- A Aloyo, Eamon ve Eugenio Cusumano (2021) Morally Evaluating Human Smuggling: The Case of Migration to Europe, *Critical Review of International Social and Political Philosophy*, 24(2): 133-156.
- Bakanlığı, İngiltere İçişleri (2024) *Home Secretary Launches New Border Security Command* (<https://www.gov.uk/government/news/home-secretary-launches-new-border-security-command>). (Erişim Tarihi: 18.07.2024).
- Baldwin-Edwards, Martin ve Derek Lutterbeck (2018) Coping with the Libyan Migration Crisis, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 45(12): 2241-2257.

- BBC (2013) *Lampedusa Açıklarında Bir Göçmen Gemisi Daha Battı* (https://www.bbc.com/turkce/haberler/2013/10/131011_italya_gocmen_gemisi). (Erişim Tarihi: 21.01.2022).
- BBC (2018) *Italy's Matteo Salvini Shuts Ports to Migrant Rescue Ship* (<https://www.bbc.com/news/world-europe-44432056>). (Erişim Tarihi: 27.01.2023).
- Benson, Michaela ve Nando Sigona (2024) *Humanitarian Migration Routes* (<https://ukandeu.ac.uk/wp-content/uploads/2024/04/UKICE-migration-report.pdf>). (Erişim Tarihi: 16.07.2024).
- Bigo, Didier (2002) Security and Immigration: Toward a Critique of the Governmentality of Unease, *Alternatives*, 27: 63-92.
- Blake, G.H. (1992) International Boundaries and Territorial Stability in the Middle East: An Assessment, *GeoJournal*, 28(3): 365-373.
- Blockmans, Steven (2016) New Thrust for the CSDP from the Refugee and Migrant Crisis. Brüksel.
- Buzan, Barry (1983) *People, States and Fear; The National Security Problem in International Relations* The University of North Carolina Press.
- Christie, Kenneth (2018) Introduction: Migration, Refugees and Human Security in the Twenty-First Century, Marion Boulby ve Kenneth Christie (eds) *Migration, Refugees and Human Security in the Mediterranean and MENA*, Cham: Palgrave Macmillan.
- Conzo, Pierluigi, Giulia Fuochi, Laura Anfossi, Federica Spaccatini ve Cristina Onesta Mosso (2021) Negative Media Portrayals of Immigrants Increase Ingroup Favoritism and Hostile Physiological and Emotional Reactions, *Nature* 11: 1-11.
- Czarnecki, Ryszard (2009) *Immigration, the Role of Frontex and Cooperation among Member States* (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/CRE-7-2009-09-15-ITM-004_EN.html). (Erişim Tarihi: 14.07.2024).
- Çetin, Şerife (2023) *BMGK, Libya Açık Denizlerinde Silah Ambargosu İhlallerinin Denetlenmesi Yetkisini Uzattı* (<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/bmgk-libya-acik-denizlerinde-silah-ambargosu-ihlallerinin-denetlenmesi-yetkisini-uzatti/2912907>). (Erişim Tarihi: 14.06.2023).
- Emir, Mehmet (2021) Milenyum Çağında AB Kimliğinin Analizi (2010-2018), *International Journal of Politics and Security (IJPS)*, 3(2): 169-202.
- Emir, Mehmet (2023) *Avrupa Birliği'nin Gelişen Libya Politikası: Göç ve Güvenlik*, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Emmers, Ralf (2017) Güvenlikleştirme, Alan Collins (ed.) *Çağdaş Güvenlik Çalışmaları*, İstanbul: Röle Akademik Yayıncılık (131-144).
- EUNAVFOR (2020a) *About Us* (<https://www.operationsophia.eu/about-us/>). (Erişim Tarihi: 21.01.2022).
- EUNAVFOR (2020b) *Mission at a Glance* (<https://www.operationsophia.eu/mission-at-a-glance/>). (Erişim Tarihi: 21.01.2022).
- Euractiv (2021) *EU to Extend Libya Arms Embargo Mission to 2023* (<https://www.euractiv.com/section/global-europe/news/eu-to-extend-libya-arms-embargo-mission-to-2023/>). (Erişim Tarihi: 21.01.2022).

- Euronews (2015) *Libya Açıklarında Kurtarılan Göçmenler Lampedusa'ya Ulaştı* (<https://tr.euronews.com/2015/02/14/libya-aciklarinda-kurtarilan-gocmenler-lampedusa-ya-ulasti>). (Erişim Tarihi: 21.01.2022).
- Euronews (2023a) *AB Ülkeleri Düzensiz Göçe Karşı "Daha Katı" Kurallar Konusunda Uzlaştı* (<https://tr.euronews.com/2023/02/10/ab-ulkeleri-duzensiz-goce-karsi-daha-kati-kurallar-konusunda-uzlasti>). (Erişim Tarihi: 16.07.2024).
- Euronews (2023b) *Irregular Migration Needs A 'European Answer,' says EU Chief during Visit to Lampedusa* (<https://www.euronews.com/2023/09/17/ursula-von-der-leyen-and-giorgia-meloni-arrive-in-lampedusa-amid-surge-in-migrant-arrivals>). (Erişim Tarihi: 16.07.2024).
- Euronews (2024) *İngiltere, Düzensiz Göçmenleri Ruanda'ya Göndermeye Başladı* (<https://tr.euronews.com/2024/05/01/ingiltere-duzensiz-gocmenleri-ruandaya-gondermeye-basladi>). (Erişim Tarihi: 16.07.2024).
- Fairclough, Norman (1992) *Discourse and Social Change*. Cambridge: Polity Press.
- Fairclough, Norman ve Ruth Wodak (2013) Critical Discourse Analysis. Teun A. van Dijk (ed.) *Discourse as Social Interaction*, (London, SAGE): (258–284).
- Ferreira, Susana (2019) *Human Security and Migration in Europe's Southern Borders*, Cham, Switzerland: Palgrave Macmillan.
- Frontex (2022a) *Our Mission* (<https://frontex.europa.eu/about-frontex/our-mission/>). (Erişim Tarihi: 07.12.2022).
- Frontex (2022b) *Who We are* (<https://frontex.europa.eu/about-frontex/who-we-are/origin-tasks/>). (Erişim Tarihi: 07.12.2022).
- Futák-Campbell, Beatrix (2022) Facilitating Crisis: Hungarian and Slovak Securitization of Migrants and Their Implications for EU Politics, *International Politics*, 59(3): 541-561.
- Garelli, Glenda ve Martina Tazzioli (2018) The Biopolitical Warfare on Migrants: EU Naval Force and NATO Operations of Migration Government in the Mediterranean, *Critical Military Studies*, 4(2): 181-200.
- Gerard, Alison ve Sharon Pickering (2014) Gender, Securitization and Transit: Refugee Women and the Journey to the EU, *Journal of Refugee Studies*, 27(3): 338-359.
- Güler, Kamber (2019) Discursive Construction of an “Anti-Immigration Europe” By the Right-Wing Political Groups in the European Parliament, *Marmara Üniversitesi Avrupa Araştırmaları Enstitüsü Avrupa Araştırmaları Dergisi*, 27(2): 347-369.
- Haftendorn, Helga (1991) The Security Puzzle: Theory-Building and Discipline-Building in International Security, *International Studies Quarterly*, 35(1): 3-17.
- Hahonou, Eric Komlavi ve Gorm Rye Olsen (2021) Niger–Europe’s Border Guard? Limits to the Externalization of the European Union’s Migration Policy. *Journal of European Integration*, 43(7): 875-889.
- Halla-aho, Jussi (2017) *The Fight against Illegal Immigration and People Smuggling in the Mediterranean* (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/CRE-8-2017-10-25-ITM-012_EN.html). (Erişim Tarihi: 14.07.2024).

- Heywood, Andrew (2018) *Siyasetin ve Uluslararası İlişkilerin Temel Kavramları*. Ankara: BB101 Yayınları.
- Huysmans, Jef (1995) Migrants as a Security Problem: Dangers of 'Securitizing' Societal Issues, Robert Miles ve Dietrich Thraenhardt (eds) *Migration and European Integration: The Dynamics of Inclusion and Exclusion*, (London, Pinter): (53-72).
- Huysmans, Jef (2006) *The Politics of Insecurity: Fear, Migration and Asylum in the EU*, Londra: Routledge.
- Kamarası, Lordlar (2016) Operation Sophia, the EU's Naval Mission in the Mediterranean: An Impossible Challenge, Londra: Avrupa Birliği Komitesi.
- Kaplan, Yılmaz (2022) Bir Uluslararası Siyaset Meselesi Olarak Zorunlu Göç ve Mültecilik, Burak Başkan ve Mehmet Emirhan Kula (eds) *Uluslararası Göç ve Mültecilik*, (Ankara: Siyasal Kitabevi): 15-29.
- Kazan Döğer, Gülçin (2024) *Irish MEP Criticizes EU Commission Head's Migrant Policy; Urges Addressing Root Causes* (<https://www.aa.com.tr/en/europe/irish-mep-criticizes-eu-commission-heads-migrant-policy-urges-addressing-root-causes/3172295>). (Erişim Tarihi: 16.07.2024).
- Komisyonu, Avrupa Birliği (2017) *Racism and Discrimination in the Context of Migration in Europe* (https://migrant-integration.ec.europa.eu/library-document/racism-and-discrimination-context-migration-europe_en). (Erişim Tarihi: 15.07.2024).
- Komisyonu, Avrupa Birliği (2019) *Autumn 2019 Standard Eurobarometer: Immigration and Climate Change Remain Main Concerns at EU Level* (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_6839). (Erişim Tarihi: 15.07.2024).
- Komisyonu, Avrupa Birliği (2022) *European Border and Coast Guard Agency (Frontex)* (https://home-affairs.ec.europa.eu/pages/glossary/european-border-and-coast-guard-agency-frontex_en). Erişim Tarihi: 15.07.2024
- Komisyonu, Avrupa Birliği (2024) *Pact on Migration and Asylum* (https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/pact-migration-and-asylum_en). (Erişim Tarihi: 16.07.2024).
- Konseyi, Avrupa Birliği (2020) *EU Launches Operation IRINI to Enforce Libya Arms Embargo* (<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/03/31/eu-launches-operation-irini-to-enforce-libya-arms-embargo/>). (Erişim Tarihi: 21.01.2022).
- Laremont, Ricardo Rene (2014) Revolution, Revolt and Reform in North Africa, *Revolution, Revolt and Reform in North Africa: The Arab Spring and Beyond*, (New York: Routledge): (1-14).
- Lederer, Edith M. (2023) *UN Renews European Union's Authority to Inspect Ships Suspected of Violating Libya Arms Embargo* (<https://apnews.com/article/libya-arms-embargo-eu-irini-high-seas-e09037d0a8023c97fe5b4da3ced2f83a>). (Erişim Tarihi: 14.06.2023).
- Leech, Philip ve Jamie Gaskarth (2015) British Foreign Policy and the Arab Spring, *Diplomacy & Statecraft*, 26(1): 139-160.
- Leek, Maria ve Viacheslav Morozov (2018) Identity Beyond Othering: Crisis and the Politics of Decision in the EU's Involvement in Libya, *International Theory*, 10(1): 122-152.

- Léonard, Sarah (2010) EU Border Security and Migration into the European Union: FRONTEX and Securitisation through Practices, *European Security*, 19(2): 231-254.
- Magni, Gabriele (2021) Economic Inequality, Immigrants and Selective Solidarity: From Perceived Lack of Opportunity to In-Group Favoritism, *British Journal of Political Science*, 51(4): 1357-1380.
- McSweeney, Bill (1998) *Security, Identity and Interests: A Sociology of International Relations*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Nwabuzo, Ojeaku ve Lisa Schaefer (2017) *ENAR Shadow Report 2015-16 on Racism and Migration in Europe* (https://migrant-integration.ec.europa.eu/sites/default/files/2017-05/shadowreport_2015x2016_long_low_res.pdf). (Erişim Tarihi: 15.07.2024).
- Övgü, Pınar (2021) *BM: 2013'te 200'den Fazla Göçmenin Akdeniz'de Ölmesinin Sorumlusu İtalya* (<https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-55829605>). (Erişim Tarihi: 21.01.2022).
- Parlamentosu, Avrupa (2024) *EU-UK Cooperation on Migration and Asylum* ([https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2024/759615/EPRS_ATA\(2024\)759615_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2024/759615/EPRS_ATA(2024)759615_EN.pdf)). (Erişim Tarihi: 18.07.2024).
- Perbawani, Firsty Chintya Laksmi (2022) European Union's Securitization and Favoritism Phenomenon: Lesson Learned from the 2015 Europe's Migrant Crisis, *WIMAYA*, 3(1): 49-56.
- Shen, Yang (2023) *Securitization of Forced Migrants in the European Union*, (International Conference on Business and Policy Studies: EWA Publishing): (218-223).
- Smith, Michael E. (2020) *Uluslararası Güvenlik*, Ankara: Felix Kitap (Hayalci Yayıncılık).
- Sözcü (2023) *İtalya, Göçmen Akını Nedeniyle OHAL İlan Etti* (https://www.sozcü.com.tr/2023/dunya/italya-gocmen-akini-nedeniyle-ohal-ilan-etti-7651348/?utm_source=anasayfa&utm_medium=free&utm_campaign=alt_surmanset). (Erişim Tarihi: 12.04.2023).
- Statista (2022) *Migration in the EU* (<https://www.statista.com/study/38695/migration-in-the-eu-statista-dossier/>). (Erişim Tarihi: 18.07.2024).
- Statista (2023a) *Euroscepticism* (<https://www.statista.com/study/132569/euroscepticism/>). (Erişim Tarihi: 18.07.2024).
- Statista (2023b) *Migration in the UK* (<https://www.statista.com/study/21965/migration-in-the-uk-statista-dossier/>). (Erişim Tarihi: 18.07.2024).
- Strauch, Paul (2017) When Stopping the Smuggler Means Repelling the Refugee: International Human Rights Law and the European Union's Operation To Combat Smuggling in Libya's Territorial Sea, *The Yale Law Journal*, 126(8): 2421-2448.
- Şeker, Ata Ufuk (2023) *AB, Akdeniz'deki İrini Operasyonu'nun Süresini Uzattı* (<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/ab-akdenizdeki-irini-operasyonunun-suresini-uzatti/2850698>). (Erişim Tarihi: 22.03.2023).
- Trimikliniotis, Nicos (2020) *Migration and the Refugee Dissensus in Europe: Borders, Security and Austerity*, New York: Routledge.
- Ullman, Richard (1983) Redefining Security. *International Security*, 8(1): 129-153.

- Van Dijk, Teun A (1997) What is Political Discourse Analysis, *Belgian Journal of Linguistics*, 11(1): 11-52.
- Van Dijk, Teun A. (2001) Critical Discourse Analysis, D. Tannen; D. Schiffrin ve H. Hamilton (eds) *Handbook of Discourse Analysis*. (Oxford: Blackwell): (352-371).
- Viotti, Paul ve Mark Kauppi (2014) *Uluslararası İlişkiler ve Dünya Siyaseti*, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Walsh, Peter William ve Mihnea Cuiubus (2024) *Irregular and Humanitarian Migration* (<https://ukandeu.ac.uk/wp-content/uploads/2024/04/UKICE-migration-report.pdf>). (Erişim Tarihi: 16.07.2024).